

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának

Az antiszemitizmus elleni küzdelemre és a zsidó élet előmozdítására vonatkozó európai uniós stratégia (2021–2030)

[COM(2021) 615 final]

(2022/C 290/13)

Előadó: **TOPOLÁNSZKY Ákos**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2021.12.1.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2022.3.7.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2022.3.23.
Plenáris ülés száma:	568.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	145/0/4

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB határozottan képviseli és hangsúlyozza azokat az alapvető értékeket, melyek az Európai Unió és az európai együttélés fundamentumai, és véleménye szerint az antiszemitizmus semmilyen jelensége sem egyeztethető össze az európai értékekkel és normákkal, hiszen jogsértésekhez és kirekesztéshez vezet, ami nem csupán a közösségekre és a zsidó életre nézve jelent fenyegetést, hanem Európa örökségére és jelenére, valamint egy kizárólag a sokszínű társadalomban megvalósulni képes demokratikus európai jövő vonatkozásában is.

1.2. Az EGSZB ezért messzemenően támogatja a Stratégia⁽¹⁾ létrejöttét, valamint azt a tényt, hogy azt széles körű konzultációs folyamat előzte meg 2021 folyamán. Minden tekintetben egyetért azzal is, hogy nemcsak az antiszemitizmus ellen kell fellépni, hanem azzal együtt a kölcsönös elfogadást támogató közpolitikák és közösségi együttműködések megvalósítására kell törekedni.

1.3. Határozottan támogatja, hogy a Stratégia nemcsak az antiszemitizmus elleni küzdelmet tűzi ki célul, hanem a zsidó élet támogatását is („Fostering Jewish LIFE”). A zsidó közösségek és egyének nem pusztán a múlt és a jelen passzív áldozatai, hanem Európa aktív részesei. Az EGSZB határozottan támogatja a Stratégia vízióját egy olyan európai jövőről, ahol a zsidó közösségek gyarapodnak és fejlődnek. Az EGSZB meggyőződése, hogy az antiszemitizmus nemcsak az európai zsidóságot érintő jogsértés, hanem európai ügy, az európai együttélés, a jogállamiság, az alapvető jogok és a demokrácia próbája is.

1.4. Az EGSZB képviseli az antiszemitizmus IHRA által elfogadott munkadefinícióját⁽²⁾, és határozottan támogatja azt is, hogy azt minden tagország fogadja el, valamint hogy szakpolitikai lépéseiket erre alapozzák.

1.5. Javasolja, hogy az EGSZB minden évben tűzze napirendre ezt a témát valamelyik kiemelt munkaszervezetében, és szükség szerint más eszközökkel is (országlátogatás, kutatás stb.) értékelje a stratégia megvalósulását.

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye, COM(2021) 615 final. Az antiszemitizmus elleni küzdelemre és a zsidó élet előmozdítására vonatkozó európai uniós stratégia.

⁽²⁾ „Az antiszemitizmus a zsidók olyan megítélése, amely a velük szembeni gyűlölet kifejezéséként nyilvánulhat meg. Az antiszemitizmus verbális és fizikai megnyilvánulásai zsidó vagy nem zsidó személyekre és/vagy e személyek vagyonára, a zsidó közösségi intézményekre és vallási létesítményekre irányulnak.” <https://www.holocaustremembrance.com/hu/resources/working-definitions-charters/az-antiszemitizmus-ihra-által-elfogadott-munkadefinicioja>.

1.6. Az EGSZB támogatja, hogy az oktatás kiemelt témaként szerepel a Stratégia prioritásai között, ugyanis kulcsszerepe van az antiszemitizmussal szembeni harcban, illetve az antiszemitizmus megelőzésében. A civil szakmai és zsidó képviselői szervezetekkel együttműködésben létre kell hozni az érintett kérdésekkel (köztük az etnikai türelmetlenséggel, rasszizmussal, gyűlölet-bűncselekményekkel, az előítéletesség elleni fellépéssel) foglalkozó oktatási és képzési tan- és segédanyagokat.

1.7. A médiában minden alkotmányos és európai uniós jogeszközzel következetesen fel kell lépni az antiszemita tartalmak visszaszorítása érdekében, ugyanakkor a zsidó étellel kapcsolatos ismeretek és a megértés javítására van szükség a kiegyensúlyozottabb és érzékenyebb tudósítások terén.

1.8. Az EGSZB azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy a zsidó élet európai előmozdításának módjaként vizsgálja meg, hogy a jövőbeli politikák kialakítása során hogyan védhető meg a zsidó közösségek hitéletük és szertartásaik fenntartásához való joga.

1.9. Az EGSZB véleménye szerint a zsidó kultúrát mint az európai önazonosság elválaszthatatlan örökségét kell a nyilvánosság és a lakosság számára sokkal közelebb hozni és megismerhetőbbé tenni. Ez egyben a kölcsönös és közösségi megértés nagy lehetősége is, mely mind az európai gondolat, mind pedig a zsidóság fejlődésének és közösségeik megerősítésének záloga.

1.10. Egy olyan világos és erős jogszabályi keret, amely szisztematikusan kezeli a gyűlöletbeszéd és a kapcsolódó jelenségek körét, szükséges és kötelező eleme az európai jogrendnek, azonban önmagában nem elegendő válasz. A jogszabályi kereteket oktatási eszközökkel és széles körben alkalmazott, az állampolgárokat elérni képes közösségi-társadalmi programok rendszerével kell kiegészíteni.

1.11. A populizmus globális térnyerése felhívja a figyelmet arra, hogy az antiszemitizmus tágabb társadalmi kontextusát is vizsgálni kell. Nem lehet a gyűlölet egyik fajtáját gyógyítani úgy, hogy a másiról nem veszünk tudomást, és ellenük hatékonyan közbeavatkozni.

1.12. Minden tagállam elengedhetetlen kötelezettsége biztosítani az állampolgárok vallásos meggyőződésének és vallási szokásainak szabadságát és azok félelem nélküli megélését. Általában a vallások, így különösen is a zsidó vallásosság bármely eszközzel vagy mértékben történő megfélemlítését a demokratikus jogrend elleni fellépésként kell értékelni.

1.13. Az EGSZB arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy az antiszemitizmus elleni küzdelmet és a zsidó élet előmozdításának stratégiai programját ruházza fel erőteljes külpolitikai dimenzióval a harmadik országokkal és a nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködés valamennyi aspektusában.

1.14. A stratégia még hatékonyabb végrehajtása érdekében az EGSZB azt ajánlja, hogy tanácsi szinten is hozzanak létre egy állandó szervezeti egységet az antiszemitizmus nyomán követésére és leküzdésére.

1.15. Tekintettel arra, hogy a sport és azon belül népszerűsége és nyilvánossága miatt a labdarúgás területe az antiszemitizmus súlyos kockázatát rejt, másrésztől viszont elengedhetetlen eszköze lehet az ellene való eredményes fellépésnek, ezért az EGSZB meggyőződése, hogy ezen a területen is erős ajánlásokat és iránymutatásokat szükséges megfogalmazni.

2. Általános megjegyzések

2.1. Az EGSZB határozottan képviseli és hangsúlyozza azokat az alapvető értékeket, melyek az Európai Unió és az európai együttélés fundamentumai: ezek az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartása^(?). Véleménye szerint az antiszemitizmus semmilyen jelensége sem egyeztethető össze az európai értékekkel és normákkal, hiszen jogsértésekhez és kirekesztéshez vezet, mely nem csupán a közösségekre és a zsidó életre nézve jelent fenyegetést, hanem Európa örökségére és jelenére, valamint egy kizárólag a sokszínű társadalomban megvalósulni képes demokratikus európai jövő vonatkozásában is.

^(?) Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=EN>.

2.2. Fontos megjegyezni azonban hogy a Stratégia nemcsak az antiszemitizmus elleni küzdelmet tűzi ki célul, hanem a zsidó élet támogatását is („Fostering Jewish LIFE”). Mindenképpen pozitív, hogy a Stratégia foglalkozik azzal, hogy a zsidó közösségek és egyének nem pusztán a múlt és a jelen passzív áldozatai, hanem Európa aktív részesei, akik jelentősen hozzájárulnak egy sokszínű és befogadó Európa létrejöttéhez. Az EGSZB határozottan támogatja a Stratégia vízióját egy olyan európai jövőről, ahol a zsidó közösségek gyarapodnak és fejlődnek.

2.3. Az EGSZB ezért messzemenően támogatja a Stratégia⁽⁴⁾ létrejöttét, valamint azt a tényt, hogy azt széles körű konzultációs folyamat előzte meg 2021 folyamán. Minden tekintetben egyetért azzal is, hogy nemcsak az antiszemitizmus ellen kell fellépni, hanem azzal együtt a kölcsönös elfogadást támogató közpolitikák és közösségi együttműködések megvalósítására kell törekedni. Az EGSZB ezenkívül úgy érzi, köteles támogatni minden arra irányuló törekvést, hogy a zsidó háttérű európai polgárok jól és biztonságban érezzék magukat, Európa-szerte szívesen lássák őket, és kedvező jövőbeli kilátásokkal rendelkezzenek az Európai Unióban.

2.4. Az EGSZB meggyőződése, hogy az antiszemitizmus nemcsak az európai zsidóságot érintő jogsértés, hanem európai ügy, az európai együttélés, a jogállamiság, az alapvető jogok és a demokrácia próbája is. Ennek megfelelően mindenkit és minden felelősséget hordozó politikai és társadalmi szervezetet érint, és az európai életmód előmozdításának (European Way of LIFE), az Unió polgárai és értékei védelmének lakmuszpapírja.

2.5. Egyetért, hogy az Európai Unió intézményeinek és a tagországoknak közös megközelítésen alapuló stratégiát szükséges elfogadniuk, ami azonban önmagában nem elégséges. A stratégiákban megfogalmazott értékekből fakadó vállalásokat mérhető és igazolható módon meg is kell valósítani, és azokat az európai együttélés magától értetődő valóságaként kell elismerni.

2.6. A független és tényalapú, valamint a közösségi felméréseken alapuló kutatások ajánlásai elengedhetetlenek a nemzeti stratégiák és azok akciótervei fejlesztéséhez és végrehajtásához, valamint azok nyomon követése és értékelése tekintetében, ahogy az történik az Európai Tanácsnak az antiszemitizmus elleni küzdelemről szóló 2018 évi⁽⁵⁾, valamint az antiszemitizmus elleni küzdelem minden szakpolitikai területen történő általános érvényesítéséről szóló 2020. évi nyilatkozata⁽⁶⁾ vonatkozásában.

2.7. Az EGSZB javasolja, hogy az Európai Bizottság által támogatott NOA (Networks Overcoming Antisemitism) projekt, mely nemzetközi és EU-s sztenderdeken alapuló objektív indikátor kérdések segítségével⁽⁷⁾ értékeli ki az egyes tagállamok antiszemitizmus elleni küzdelemben tett lépéseit, minden tagországban széleskörűen alkalmazásra kerüljön, hogy így nyújtson segítséget a tagországok számára politikáik tényleges megvalósításában, fejlesztésében.

2.8. Az EGSZB elfogadja és alkalmazza az antiszemitizmus IHRA által elfogadott munkadefinícióját. Ugyanakkor határozottan támogatja azt is, hogy minden tagország fogadja is el, szakpolitikai lépéseiket pedig arra alapozzák, meghatározva az állami és önkormányzati intézmények működését ezen a területen.

2.9. Az EGSZB üdvözlő és példaadónak tartja, hogy a Stratégia kialakítása széles konzultációs folyamat keretében történik⁽⁸⁾. Egyetért azzal, hogy minden tekintetben tiszteletben kell tartani a megkülönböztetésmentesség elvét és az az Európai Unió Alapjogi Chartájának rendelkezéseit és szellemiségét.

2.10. Az EGSZB messzemenően támogatja, hogy stratégiája elengedhetetlen részeként minden tagország nevezzen ki nemzeti koordinátort vagy megbízottat, és támogassa annak önálló és szabad működését a társadalom minden érintett résztvevőjének bevonásával.

⁽⁴⁾ A Bizottság közleménye, COM(2021) 615 final. Az antiszemitizmus elleni küzdelemre és a zsidó élet előmozdítására vonatkozó európai uniós stratégia.

⁽⁵⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15213-2018-INIT/en/pdf>.

⁽⁶⁾ <https://www.consilium.europa.eu/media/47065/st13637-en20.pdf>.

⁽⁷⁾ <https://www.noa-project.eu/report-cards/> A módszer az egyes tagállami lépéseket a Stratégia által is képviselt tíz területen méri fel: oktatás, gyűlölet-bűncselekmények, gyűlöletbeszéd, média, holokauszt emlékezet, sport, vallásközi párbeszéd, vallásszabadság, kultúra és örökségvédelem, biztonság (security). A standardok szinte mind nemzetközi normákon, direktívákon, ajánlásokon vagy iránymutatásokon alapszanak, amelyeket EU intézmények vagy más nemzetközi szervezetek hagytak jóvá (például az OSCE vagy UNESCO).

⁽⁸⁾ Így például 9 európai zsidó szervezet (BBI, CEJI, WJC, EJC, EUJS, EUPJ, AJC, AEPJ, BBE) által közösen megfogalmazott ajánlásának 76 pontjából a Stratégia 58 pontot beépített a végső szövegbe.

2.11. A szervezett civil társadalom európai uniós képviselőjeként az EGSZB sürgős fellépést tart szükségesnek – és nem csupán egyszeri kampányt vagy egy antiszemitizmus elleni kampányt, hanem állandó nyomon követést és figyelemfelhívást az Európai Unióban. Ennek keretében az EGSZB határozottan ajánlja, hogy tanácsi szinten is hozzanak létre egy állandó szervezeti egységet az antiszemitizmus nyomon követésére és leküzdésére⁽⁹⁾. Ez nemcsak egy fontos, látható szimbólum lenne, hanem a tagállamok részéről is megerősítené az antiszemitizmus elleni küzdelemért és a zsidó élet előmozdításáért felelős európai bizottsági koordinátornak, valamint az Európai Parlament antiszemitizmus elleni munkacsoportjának elismerésre méltó munkáját.

2.12. Javasolja, hogy az EGSZB minden évben tűzze napirendre ezt a témát valamelyik kiemelt munkaszervezetében, és szükség szerint más eszközökkel is (országlátogatás, kutatás stb.) értékelje a stratégia megvalósulását.

3. Oktatás- és ifjúságpolitika

3.1. Az EGSZB támogatja, hogy az oktatás kiemelt témaként szerepel a Stratégia prioritásai között, ugyanis kulcsszerepe van az antiszemitizmussal szembeni harcban, illetve az antiszemitizmus megelőzésében. Bár a jogalkotásnak és -alkalmazásnak, benne a büntetőjognak természetesen komoly szerepe van abban, hogy a generációkon átívelő gyűlölettel felveszük a harcot, de a hosszú távú, attitűdöket, a közbeszédet és gondolkodást megváltoztató változás igazán csak oktatáspolitikai és közösségi eszközökkel érhető el.

3.2. Az FRA 2019-es jelentése⁽¹⁰⁾ világosan rámutat arra, hogy az antiszemita támadásoknak igen gyakran a 18–34 év közöttiek a célcsoportja, és sokuknak ez hétköznapi realitás. A zsidó iskolák Európa szerte védelemre szorulnak. Az EGSZB azt javasolja, hogy a középiskolás diákok, egyetemisták és fiatal felnőttek kapjanak kiemelt szerepet a Stratégia végrehajtása során az ifjúsági vezetők és egyetemista szervezetek bevonásával és a velük való folyamatos konzultáció és párbeszéd keretében helyi szinten is. Tapasztalatuk a gyűlöletbeszéd, a gyűlölet-bűncselekmények, a közösségi média és az oktatás területén is kiemelkedően fontos, mivel elsődleges érintettjei, adott esetben célpontjai lehetnek az antiszemita támadásoknak.

3.3. Az EGSZB véleménye szerint a stratégiának magában kell foglalnia az úgynevezett „közösen létrehozott fellépéseket”, amelyekben az érdemi változások megvalósítása érdekében valamennyi szereplő részt vesz, beleértve más kisebbségi csoportokat és a létező vallásközi szervezetek képviselőit is.

3.4. Az egyetemek és a tudományos közösségek adott esetben intellektuális melegágyai lehetnek az antiszemitizmusnak. A Stratégiának kiemelten kellene kezelnie az egyetemi vezetők bevonását az antiszemitizmus elleni küzdelemben: erre tartalmaz iránymutatást az UNESCO, Addressing Anti-Semitism Through Education⁽¹¹⁾, melynek kötelező gyakorlatba átültetése mindenképpen javasolt lenne. Ide tartoznak az antiszemita jelenségeket követő átlátható mechanizmusok is, így egy megfelelő eljárásrend, az incidensekről készült jelentések és azok monitorozása, az egyetemi vezetés esetleges antiszemita lépéseit is kiszűrve.

3.5. Annak érdekében, hogy az iskolákban és egyetemeken világos legyen az oktatók és tantestület számára, hogy mit is jelent az antiszemitizmus, a stratégiában is említett tréningeket/oktatási lehetőségeket számukra gyakorlatban is elérhetővé kell tenni és oktatásszervezési és finanszírozási eszközökkel bátorítani szükséges az iskolákat arra, hogy a zsidó, civil és vallási szervezetek bevonásával érzékenyítési és tudásfejlesztési programokat valósítsanak meg ebben a témában, hogy fellépjenek a holokauszt tagadása, torzítása, kódosítása és banalizálása ellen, valamint szembeszálljanak a nácik és kollaboránsaik dicsőítésére tett erőfeszítésekkel. Hasonló tematikájú programok a bevándorlóknak tartott (integrációs) kurzusok részét is képezhetnék. Az EGSZB véleménye szerint az EU-s és nemzeti döntéshozó testületek tagjai számára is kívánatos és elvárható lenne, ha részt vehetnének olyan képzéseken, ahol a zsidóságot és más kisebbségeket érintő területen fejlődhetne a kompetenciájuk.

3.6. Az európai zsidó közösség jövője és biztonsága szempontjából az EGSZB javasolja, hogy a tagországok illetékes minisztériumaik révén vizsgálják meg a nemzeti tantervek, valamint a tanintézményi kurrikulumok tartalmát és hangsúlyait az antiszemitizmus, valamint a zsidó értékek és identitás elismerése szempontjából, a civil szakmai és zsidó képvisleti

⁽⁹⁾ Az EGSZB elnökének nyitóbeszéde a SOC szekció 2022. február 10-i ülésén, az antiszemitizmus elleni küzdelemre és a zsidó élet előmozdítására irányuló uniós stratégiáról szóló SOC/704. sz. vélemény kapcsán az antiszemitizmusról tartott vita keretében.

⁽¹⁰⁾ Young Jewish Europeans, Perceptions and experiences of antisemitism. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2019-young-jewish-europeans_en.pdf.

⁽¹¹⁾ <https://en.unesco.org/preventing-violent-extremism/education/antisemitism>.

szervekkel együttműködésben pedig hozzanak létre az érintett kérdésekkel (beleértve az etnikai türelmetlenség, rasszizmus, gyűlölet-bűncselekmények, előítéletesség elleni fellépést) foglalkozó oktatási és képzési tan- és segédanyagokat.

3.7. Javasolja, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki hozzáférhető és minden érintett csoportot elérni képes oktatást támogató információs anyagokat, melyek a kisebbségek, köztük a zsidó közösségek érdekében az oktatás nyelvén határoznák meg, hogy mit jelent annak az Európai Uniónak a részének lenni, amely a demokrácia és az alapvető emberi jogok értékein alapszik, s ahol a sokszínűség és a diszkriminációellenesség magától értetődő implicit érték.

3.8. Javasolja, hogy a közép- és felsőoktatási intézmények tegyék az antiszemitizmus elleni elkötelezettségüket és a zsidó értékek elfogadását egyaránt diszkriminációellenes politikájuk egyértelmű részévé.

3.9. Javasolja, hogy a jövőben a zsidó élet előmozdítására vonatkozó közpolitikákban a zsidó ifjúsági szervezetek kapjanak kiemelt szerepet a stratégia minden nevesített területén, amely tevékenységükhöz megfelelő támogatást is biztosítsanak a döntéshozók.

4. Média

4.1. Az antiszemita tartalmak visszaszorítása érdekében közös értékeken alapuló határozott fellépés, valamint a pozitív, a kisebbségek (ideértve a zsidó származásúak) méltóságát és jogait elismerő tartalmak terjesztésének kifejezett támogatására van szükség a média rendszeres működése során, akár közösségimédia-kampányokon keresztül is.

4.2. A zsidó közösségek és tagjaik reprezentációja az esetek többségében mind a hagyományos, mind a közösségi médiában igen szűk körű, és az is elsősorban az antiszemita erőszak és terrorizmus hatására, illetve a holokauszt európai kollektív emlékezetére fókuszál, melynek fontosságához természetesen nem fér kétség. Ugyanakkor ezen túlmenő pozitív tartalmak megjelenítésére is szükség van, mint például a kortárs zsidó előadóművészet, zsidó ünnepek bemutatására, vagy a zsidó nyelvek népszerűsítésére a társadalmi együttélés elismeréseként.

4.3. A kultúra területén túlmenően jelenleg is számos zsidó közösségi/civil projekt és kezdeményezés zajlik párhuzamosan az Európai Unió tagállamaiban, amelyek egy befogadóbb és demokratikusabb Európáért tevékenykednek, szem előtt tartva az EU értékeit és célkitűzéseit. Ezek a kezdeményezések több területen is aktívak; a teljesség igénye nélkül: rasszizmus elleni küzdelem, emberi jogok, környezetvédelem vagy a kulturális sokszínűség.

4.4. Az EGSZB véleménye szerint kívánatos lenne, hogy azon túl, hogy a közösségi média csatornáit lehetőséget biztosítanak a zsidóság hagyományos értékeinek, történeti-vallásos megnyilvánulásainak megismertetésére, a többségi társadalomnak lehessen rálátása a zsidó közösségi aktivizmusnak a társadalom egészére gyakorolt pozitív hatásaira, aminek jelentős szerepe lehet a sztereotípiák elleni küzdelemben is⁽¹²⁾.

4.5. Az újságírók képzésével és tájékoztatásával a zsidó élettel kapcsolatos ismeretek és a megértés javítására van szükség a médiában a kiegyensúlyozottabb és érzékenyebb tudósítások érdekében.

4.6. A médiában minden alkotmányos és európai uniós jogeszközzel következetesen fel kell lépni az antiszemita tartalmak visszaszorítása érdekében. Ennek érdekében rendszerszerű feltáró tevékenységet is kell folytatni az állami médiafelügyelet, valamint watchdog szervezetek bevonásával.

5. Kultúra

5.1. Az EGSZB véleménye szerint a zsidó kultúrát mint az európai önazonosság elválaszthatatlan örökségét kell a nyilvánosság és a lakosság számára sokkal közelebb hozni és megismerhetőbbé tenni. Ez egyben a kölcsönös és közösségi megértés nagy lehetősége is, mely mind az európai gondolat, mind pedig a zsidóság fejlődésének és közösségeik megerősítésének záloga.

5.2. A zsidó kultúra mint az európai kulturális spektrum magától értetődő, integráns és elválaszthatatlan részének oktatására fokozott mértékben van szükség az iskolákban tekintettel arra, hogy a soát követően kevesebb ember találkozik naponta a zsidó élettel.

⁽¹²⁾ Az ilyen kampányokra és projektekre példák: <https://www.noa-project.eu/profiles/>.

5.3. Az EGSZB meggyőződése, hogy a kulturális örökséget nem a múlt lezárt hagyatékaként, hanem élő és fejlődő valóságként kell elismerni, tisztelni és támogatni. Ennek érdekében támogatni szükséges a helyi szerepvállalás és elköteleződés erősödését az érdekelt felekkel való partnerségek ösztönzése által.

5.4. Bár a stratégia említést tesz a Farói Egyezményről,⁽¹³⁾ annak gyakorlati alkalmazásáról nem szól. Szükséges, hogy a Farói Egyezmény által előírányozott keretet és irányelveket átültessék a gyakorlatba, így a tudományos, oktatási, kulturális és művészeti területek együttműködését és fejlesztését, beleértve a turizmust is.

5.5. Felhívja az uniós intézményeket, a tagállamokat, a civil és szociális partner szervezeteket, hogy az Európai Unióhoz való zsidó hozzájárulást mint a közös kultúra szerves és elidegeníthetetlen részét méltóképpen mutassák be és ünnepeljék meg, pl. a zsidó élet 1 700 éve Németországban kezdeményezés mintájára. Javasolja az Európai Zsidó Kulturális Napok támogatását a megfelelő intézmények és a civil közösségek bevonásával és támogatja az ET-vel való együttműködést az Európai Kulturális Utak Program megvalósításában és kiterjesztésében.

5.6. Ahol ilyen nem létezik, létre kell hozni nemzeti standardokat és iránymutatásokat a zsidó kulturális örökség megőrzésére, fenntartására és felújítására a megfelelő finanszírozások biztosítása mellett. Támogatni kell a zsidó kultúra jelenlétét a kultúrák közötti párbeszédben és megjelenítésében.

5.7. Az EGSZB úgy látja, hogy szükség lenne olyan integrált, hosszú távú örökségvédelmi stratégiák megalkotására és megvalósításuk pénzügyi eszközökkel való támogatására, melyek a helyi közösségek részvételére alapulnak multidiszciplináris megközelítéssel. Ehhez szükséges a releváns stakeholderek azonosítása (helyi közösségek, önkormányzatok, önkéntesek, aktivisták, szociális partnerek és civil szervezetek, zsidó hitközségek, egyházak, regionális és állami intézmények, hatóságok), az információ, a részvétel és konzultáció módszereinek meghatározása, együttműködési, partneri kapcsolatok lehetőségeinek feltérképezése, valamint ezen folyamatok rendszerszintű támogatása. Az AEPJ – a legnagyobb európai zsidó örökségvédelmi szervezet – folyamatos bevonása elengedhetetlen. Gyűlöletbeszéd, gyűlölet-bűncselekmények, biztonság

6. Gyűlöletbeszéd, gyűlölet-bűncselekmények, biztonság

6.1. Egy olyan világos és erős jogszabályi keret, amely szisztematikusan kezeli a gyűlöletbeszéd és a kapcsolódó jelenségek körét, szükséges és kötelező eleme az európai jogrendnek, azonban önmagában nem elegendő válasz. Azt oktatási eszközökkel és széles körben alkalmazott, az állampolgárokat elérni képes programokkal kell kiegészíteni, ideértve a digitális és információs műveltséget, a felelős állampolgárság értékeinek kibontását, valamint az elfogultság és féltetjékoztatás elleni képzéseket annak érdekében, hogy felépülhessen a kölcsönös megértés kultúrája.

6.2. Az EGSZB véleménye szerint feltétlen szükséges a zsidó egyének és közösségek elleni bármely formában megvalósuló erőszak gyökereinek megismerése és okainak feltárása annak érdekében, hogy ne csak a büntető-igazságszolgáltatás eszközeivel, hanem az annál hatékonyabb közösségi-társadalmi beavatkozások rendszerével lehessen hatékonyan beavatkozni, – ide tartozik a megkülönböztetésmentességre irányuló figyelemfelkeltő kampányok támogatása, a civil társadalmi szervezetek támogatása abban, hogy képzést nyújtsanak a célcsoportoknak a gyűlöletbeszéd és a gyűlölet-bűncselekmények felismeréséről és válaszlépésre biztassák őket, valamint a civil társadalmi szervezetek nemzeti és nemzetközi szintű nyomkövetési, adatgyűjtési és jelentéstételi tevékenységeinek támogatása és finanszírozása.

6.3. Az EGSZB véleménye szerint az említett területeken az állampolgárok felelőssége nem egyforma, és elsősorban azoknak a felelősségre kell rámutatni és szükség szerint ellenük fellépni, súlyos esetben pedig ellenük eljárást kezdeményezni, akiknek tevékenysége a társadalmi előítéleteket leginkább képes befolyásolni. Ilyenek a politikai szereplők, az államigazgatás és helyi közigazgatás szereplői, valamint a rendvédelmi és igazságügyi szervezetek képviselői. Az általuk elkövetett visszaéléseket ennek megfelelően kiemelten kell kezelni.

6.4. Erősíteni szükséges ezen intézményekben – és elsősorban a rendvédelmi szerveknél – a szervezeten belüli érzékenyítés képzéseit, és belső értékelő kutatásra van szükség rendszeres időközönként az állomány esetleges előítéleteiségeinek feltárására és a helyzet javítására vonatkozó politikák megtervezésére.

⁽¹³⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=199>.

6.5. Az EGSZB azt javasolja, hogy az FRA keretein belül a jelenlegi biztonsági helyzet, valamint a zsidó élet elleni fenyegető jelenségek mélyebb elemzése történjen meg. Ezzel együtt fel kell tární és kommunikációs, valamint közpolitikai eszközökkel meg kell akadályozni a zsidósággal kapcsolatos tagállami szintű, hamis vagy téves információkon alapuló félretájékoztatási kísérleteket, különös tekintettel a rituális cselekményekre vonatkozóan.

6.6. Erősíteni kell a bűnüldözés és a zsidó közösségi szervezetek közötti együttműködés intézményesített mechanizmusait, képzéseket kell biztosítani annak érdekében, hogy a rendőrség pontosan azonosítani tudja az ilyen elkövetéseket és elfogultságon alapuló motivációikat. Az áldozatok jogairól szóló uniós stratégiával (2020–2025)⁽¹⁴⁾ egyetértésben támogatni kell a zsidó közösség képességét, valamint a civil szervezetek kapacitását az áldozatségítő szolgáltatások nyújtására. Uniós szinten egységes, átfogó és összehasonlíthatóbb adatgyűjtés megvalósítására van szükség.

6.7. A populizmus globális térnyerése felhívja a figyelmet arra, hogy az antiszemitizmus tágabb társadalmi kontextusát is vizsgálni kell, amikor ellene küzdünk: a xenofóbia, a homofóbia, a transzfóbia, a rasszizmus, a romaellenesség gyakran együtt jár az antiszemitizmussal, és nem lehet a gyűlölet egyik fajtáját gyógyítani úgy, hogy a másiktól nem veszünk tudomást. Ezek ugyanis ugyanannak a társadalmi jelenségnek a különböző tünetei, melyeket nem lehet egymástól függetlenül értelmezni és ellenük hatékonyan közbeavatkozni.

6.8. Az európai zsidó közösségek azzal szembesülnek, hogy egyre több biztonsági intézkedésre van szükség az iskolák, a zsinagógák és a közösségi házak körül. Az államoknak átfogó és holisztikus megközelítést kell elfogadniuk ebben a kérdésben, megfelelő intézkedéseket és/vagy finanszírozást biztosítva e kihívások kezelésére a zsidó intézmények és közösségi élet biztonságának szavatolása érdekében.

7. Vallásszabadság, vallásosság megélése

7.1. Minden tagállam elengedhetetlen kötelezettsége biztosítani az állampolgárok vallásos meggyőződésének és vallási szokásainak szabadságát és azok félelem nélküli megélését. Általában a vallások, így különösen is a zsidó vallásosság bármely eszközzel vagy mértékben történő megfélemlítését a demokratikus jogrend elleni fellépésként kell értékelni.

7.2. A vallásközi párbeszédet a vallási szervezetek közötti tényleges, közös értékeken alapuló stratégiai, és nem udvariassági gesztusként kell értékelni és megvalósítani, és az államnak sajátos eszközeivel ezt támogatnia szükséges.

7.3. A zsidó közösségek kívánsága a rituális vágás (Shechita) és a körülmetélés (Brit Mila) körüli egyre növekvő jogi bizonytalanság felszámolása, egységes és az uniós jog szintjén történő rendezése. Ezért az EGSZB javasolja ezen kérdéseknek minden esetben a zsidó közösségekkel együtt való megvitatását és jogi megoldását, elismerve, hogy ezek évezredek óta a zsidó aktív vallási élet integráns részei Európában is.

8. Nemzetközi vonatkozások

8.1. Az EGSZB arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy az antiszemitizmus elleni küzdelmet és a zsidó élet előmozdításának stratégiai programját ruházza fel erőteljes külpolitikai dimenzióval a harmadik országokkal és a nemzetközi szervezetekkel folytatott együttműködés valamennyi aspektusában.

8.2. Az EGSZB üdvözlí, hogy az Európai Bizottság közleménye a nemzetközi szempontokkal is foglalkozik, és külön kiemeli, hogy az uniós szomszédságpolitika és a fejlesztési együttműködés eszközei, valamint azok az eszközök, amelyek az uniós tagjelölt országokat közelebb hozzák az EU-hoz, az antiszemitizmus elleni küzdelemnek és a zsidó élet előmozdításának megfelelő mechanizmusai.

9. Sport

9.1. Tekintettel arra, hogy a sport és azon belül népszerűsége és nyilvánossága miatt a labdarúgás területe az antiszemitizmus súlyos kockázatát rejti, másrésztől viszont elengedhetetlen eszköze lehet az ellene való eredményes fellépésnek, ezért az EGSZB meggyőződése, hogy ezen a területen is erős ajánlásokat és iránymutatásokat szükséges megfogalmazni. Támogatja a FIFA Good Practice Guide on Diversity and Anti-Discrimination iránymutatásait a témában, amely fontos hivatkozási alapja lehetne a Stratégiának is.

⁽¹⁴⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:52020DC0258>.

9.2. Fontos lenne, hogy a sportszövetségek és sportszervezetek témakörökre lebontva fogalmazzák meg célkitűzéseiket a FIFA ajánlásai alapján (belső szabályzatok, szankciók és azok végrehajtásának ellenőrzése, oktatás, hálózatépítés és együttműködések, kommunikáció és egyenlő esélyek megteremtése).

9.3. Fontosnak tartja oktatási tréningek és tájékoztatási programok kidolgozását és széles körű alkalmazását a szurkolók, a klubok és a szövetségek számára azok egyértelmű elköteleződésének részeként. Hasonló tréningek alkalmazhatók a szurkolók szankcionálásának részeként is, akár büntetőjogi eszközökön is túl vagy azok mellett.

9.4. Szükségesnek tartja, hogy a szurkolói táborok közössége számára oktatási anyagok készüljenek annak érdekében, hogy az érintettek jobban megérthessék a lelátói antiszemitizmus történelmi hátterét, egyúttal segítsenek megteremteni a befogadás kultúráját ⁽¹⁵⁾.

9.5. Sportszakmai eszközökkel bátorítani kell a nemzeti szövetségeket és a klubcsapatokat arra, hogy a helyi érintett szervezetekkel együtt saját maguk is kidolgozzanak oktatási kiadványokat és érzékenyítési programokat ⁽¹⁶⁾.

Kelt Brüsszelben, 2022. március 23-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

⁽¹⁵⁾ Pl. <https://changingthechants.eu/wp-content/uploads/2021/10/Guidelines.ENGpdf.pdf>.

⁽¹⁶⁾ Erre jó példa a Chelsea csapat kézikönyve: <https://www.efdn.org/wp-content/uploads/2018/05/CFC-CST-KIO-Antisemitism-Stewards-Guide-2018.pdf> vagy a <https://www.theredcard.org/> kezdeményezés.